

Rapportage duurzaamheid biobrandstoffen 2010

Rapportage 2: januari t/m september 2010

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Aard van de biobrandstoffen	5
3. Herkomst van de grondstoffen	7
4. Duurzaamheid van de biobrandstoffen	9

1. Inleiding

Op 25 mei 2010 hebben VNPI, NOVE, MVO en VROM een intentieverklaring getekend met betrekking tot het rapporteren over de karakteristieken van in Nederland op de markt gebrachte biobrandstoffen. Hiermee willen de bedrijven, die in Nederland biobrandstoffen op de markt brengen, ervaring opdoen met het verkrijgen van achtergrondgegevens van deze biobrandstoffen.

Dit rapport betreft de tweede van in totaal drie publieke rapportages in het kader van de Intentieverklaring Rapportage Biobrandstoffen 2010 en omvat geaggregeerde informatie voor de eerste (1 januari tot en met 31 mei 2010) en tweede (1 juni tot en met 30 september 2010) rapportageperiode gezamenlijk.

Het aantal bedrijven dat informatie heeft aangeleverd voor de tweede rapportage is iets gestegen vergeleken met de eerste rapportage. De koepels hebben de duurzaamheidsinformatie, gebundeld per koepel, aangeleverd volgens het in de Intentieverklaring opgenomen rapportagemodel. De intentieverklaring heeft betrekking op de totale hoeveelheden op de Nederlandse markt gebrachte biobrandstof. De informatie in deze rapportage is echter gebaseerd op stromen waarover de marktpartijen op vrijwillige basis hebben gerapporteerd en dekt bijna de helft¹ van de biobrandstoffen die onder de huidige verplichting in 2010 op de Nederlandse markt gebracht moeten gaan worden. De rapportage geeft op dit moment dus geen volledig beeld van alle biobrandstoffen die op de Nederlandse markt worden gebracht, bepaalde stromen kunnen ontbreken. Deze rapportage geeft geaggregeerde informatie en bevat geen informatie op koepel- of bedrijfsniveau. De conclusies in deze rapportage zijn alleen van toepassing op de in bovengenoemde periode gerapporteerde hoeveelheden biobrandstof.

De informatie die door de koepels is aangeleverd heeft betrekking op de volgende aspecten:

- Aard van de biobrandstof: soort biobrandstof, soort biomassagrondstof
- Herkomst: herkomst van de grondstof
- Duurzaamheid: al dan niet voldoen aan de Europese criteria en de manier waarop dat aantoonbaar is

Deze aspecten zullen achtereenvolgens in deze rapportage worden behandeld.

¹ Genoemd percentage is een globale indicatie van het aantal liter biobrandstof waarover gerapporteerd is in verhouding tot het in 2010 te realiseren percentage van 4 energie-%.

2. Aard van de biobrandstoffen

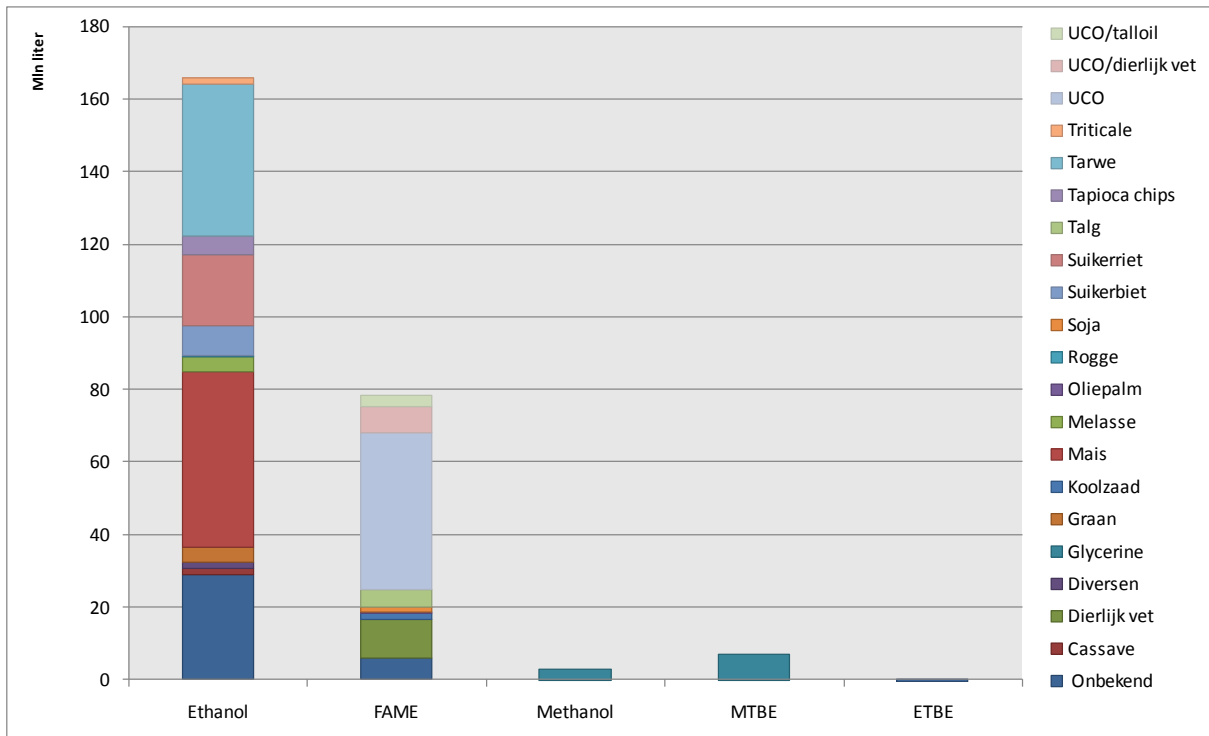
Figuur 1 geeft weer uit welke grondstoffen de biobrandstoffen worden geproduceerd die momenteel aan de Nederlandse markt worden geleverd. Er is gerapporteerd over vijf typen biobrandstof, namelijk ethanol, FAME (biodiesel), methanol, MTBE en ETBE.

Voor ethanol worden negen verschillende grondstoffen gerapporteerd, waarvan maïs (29%), tarwe (25%) en suikerriet (12%) de belangrijkste zijn. Een vergelijkbaar beeld kwam ook reeds uit de eerste rapportage naar voren. Van 17% van de gerapporteerde hoeveelheden ethanol is de grondstof onbekend. In de eerste rapportage was dit nog 22%.

Ruim tweederde (68%) van de FAME wordt geproduceerd uit Used Cooking Oils (UCO) en mengsels daarvan met talloil of dierlijk vet. Dierlijk vet is na UCO de belangrijkste grondstof voor FAME (14%). Bij 8% van de gerapporteerde hoeveelheden FAME is de grondstof onbekend. In de eerste rapportage was dit 5%. Enkele bekende grondstoffen voor FAME, zoals koolzaad (2%), soja (2%) en oliepalm (0,4%) spelen nog steeds een relatief kleine rol als grondstoffen voor de in Nederland gebruikte FAME waarover is gerapporteerd. De aandelen van deze grondstoffen zijn echter wel sterk toegenomen vergeleken met de eerste rapportageperiode, waarin koolzaad en soja beide een aandeel hadden kleiner dan 1% en oliepalm zelfs geheel afwezig was.

De in Nederland gebruikte hoeveelheden methanol en MTBE² worden volledig uit glycerine geproduceerd. Er wordt in de tweede rapportageperiode een kleine hoeveelheid ETBE gerapporteerd (grondstof onbekend), terwijl deze biobrandstof in de eerste rapportage nog niet voorkwam.

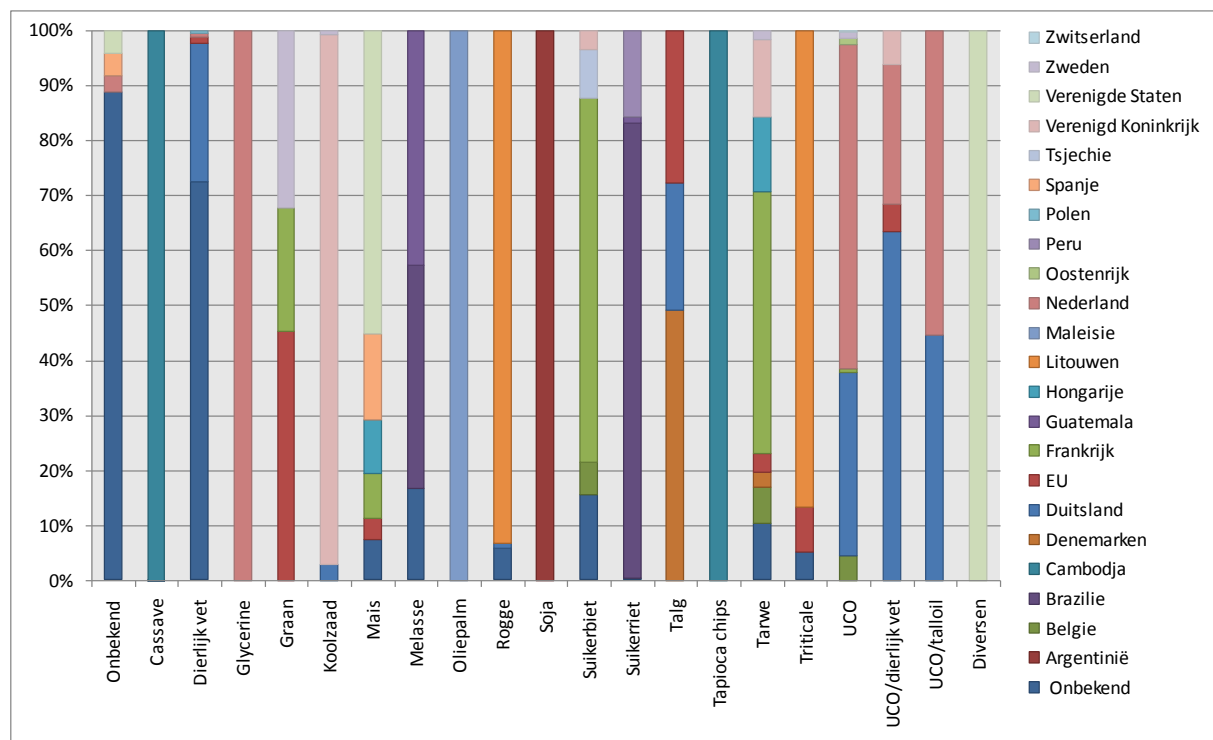
² Van de hoeveelheid MTBE die in de eerste rapportageperiode werd gerapporteerd en waarvan de grondstof voor de gebruikte methanol onbekend was, is inmiddels bekend dat de grondstof glycerine was.

Figuur 1: Type biobrandstof en grondstof

3. Herkomst van de grondstoffen

Figuur 2 bevat informatie over de herkomst van de diverse grondstoffen die zijn ingezet om de gerapporteerde hoeveelheden biobrandstof te produceren. Omdat de aangeleverde informatie vrijwel geen gegevens bevat over de regio van herkomst, beperkt dit hoofdstuk zich tot de landen van herkomst. Na de tweede rapportageperiode is de diversiteit aan landen van herkomst verder toegenomen. Zo zijn Denemarken, Maleisië, Peru, Polen en Zwitserland aan het lijstje landen toegevoegd.

Figuur 2: Herkomst van de grondstoffen

Nederland is een belangrijke leverancier van de grondstoffen glycerine (100%), UCO (59%) en mengsels van UCO met talloil (55%) of dierlijk vet (25%). Van een groot deel van het dierlijk vet (72%) is het land van herkomst onbekend, het overige deel is grotendeels afkomstig uit Duitsland. Talg is afkomstig uit diverse landen in de Europese Unie, waaronder Denemarken en Duitsland. De belangrijkste leverancier voor koolzaad is het Verenigd Koninkrijk. Soja en oliepalm zijn volledig afkomstig uit respectievelijk Argentinië en Maleisië. De enige oostelijke lidstaat, die volgens de gerapporteerde informatie grondstoffen levert voor FAME die in Nederland op de markt wordt gebracht, is Polen (dierlijk vet).

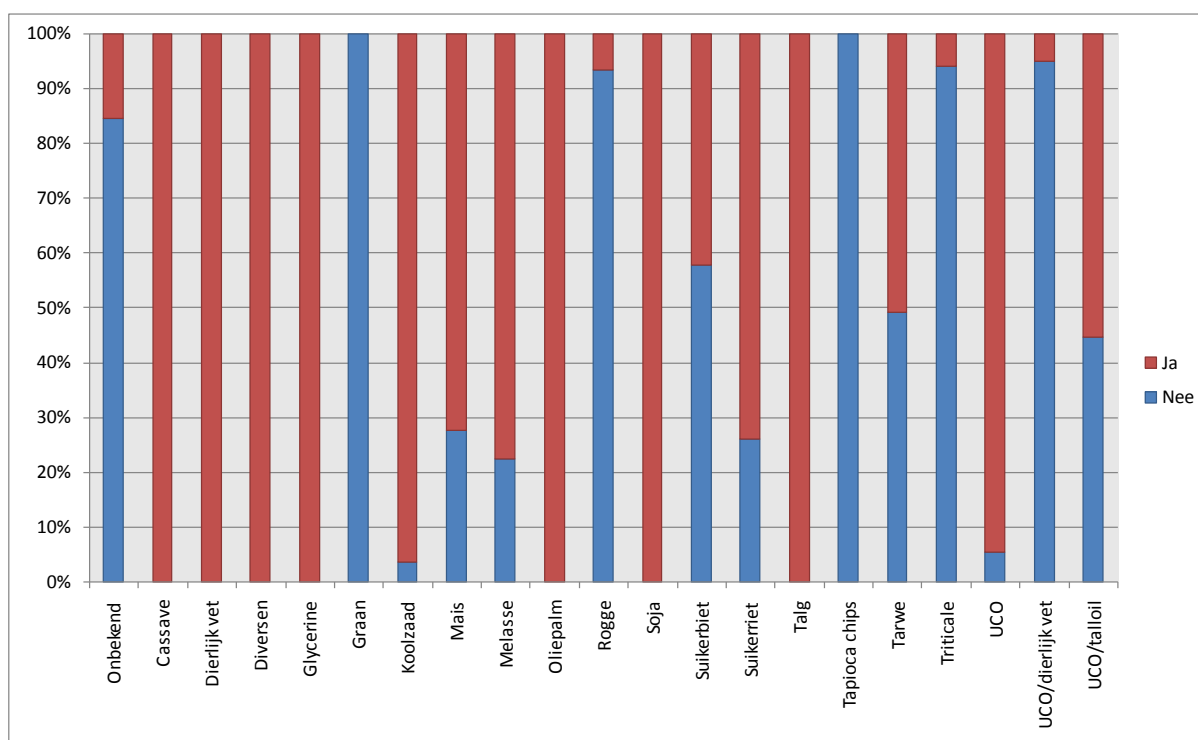
Bij de grondstoffen voor ethanol is te zien dat granen in het algemeen, en maïs, rogge, tarwe en triticale in het bijzonder, voornamelijk afkomstig zijn uit de Europese Unie en voor een deel uit de Verenigde Staten (maïs, 55%). Ook suikerbieten komen voornamelijk uit de Europese Unie, voornamelijk uit Frankrijk (66%). De enige oostelijke lidstaten die volgens de gerapporteerde informatie grondstoffen leveren voor ethanol voor gebruik op de Nederlandse markt zijn Hongarije (maïs en tarwe) en Litouwen (rogge en triticale). Suikerriet is volledig afkomstig uit Zuid-Amerika, voornamelijk uit Brazilië (83%) en Peru (16%). Hetzelfde geldt voor melasse, waarvoor Guatemala (43%) en Brazilië (41%) de

belangrijkste leveranciers zijn. Cambodja is volgens de aangeleverde informatie het enige Aziatische land dat grondstoffen levert voor ethanol die in Nederland wordt gebruikt, namelijk cassave en tapioca chips. Verder valt op dat voor 11% van de onbekende grondstoffen wel de herkomst bekend is.

4. Duurzaamheid van de biobrandstoffen

Op 23 april 2009 zijn de Europese Richtlijnen voor Hernieuwbare Energie (2009/28/EG, RED) en voor Brandstofkwaliteit (2009/30/EG, FQD) aangenomen. Ten gevolge van deze Europese wetgeving moeten de in Nederland op de markt te brengen biobrandstoffen met ingang van 2011 voldoen aan de hierin gestelde duurzaamheidseisen om mee te mogen tellen voor het behalen van de doelstelling voor hernieuwbare energie in de vervoersector.

Figuur 3 geeft een beeld van voor welk deel van de biobrandstoffen, die worden geproduceerd uit een bepaalde grondstof, de bedrijven aangeven dat de duurzaamheid is aangetoond. Uit de gerapporteerde informatie kan worden geconcludeerd dat bedrijven voor een groot deel van de biobrandstoffen, namelijk 62%, gebruik maken van manieren om de duurzaamheid ervan aan te tonen. In de eerste rapportage is dit gedaan voor 71% van de gerapporteerde hoeveelheden biobrandstof. Deze resultaten zijn echter niet direct te vergelijken omdat voor de tweede rapportageperiode gevraagd is om specifiekere informatie (zie ook hieronder).

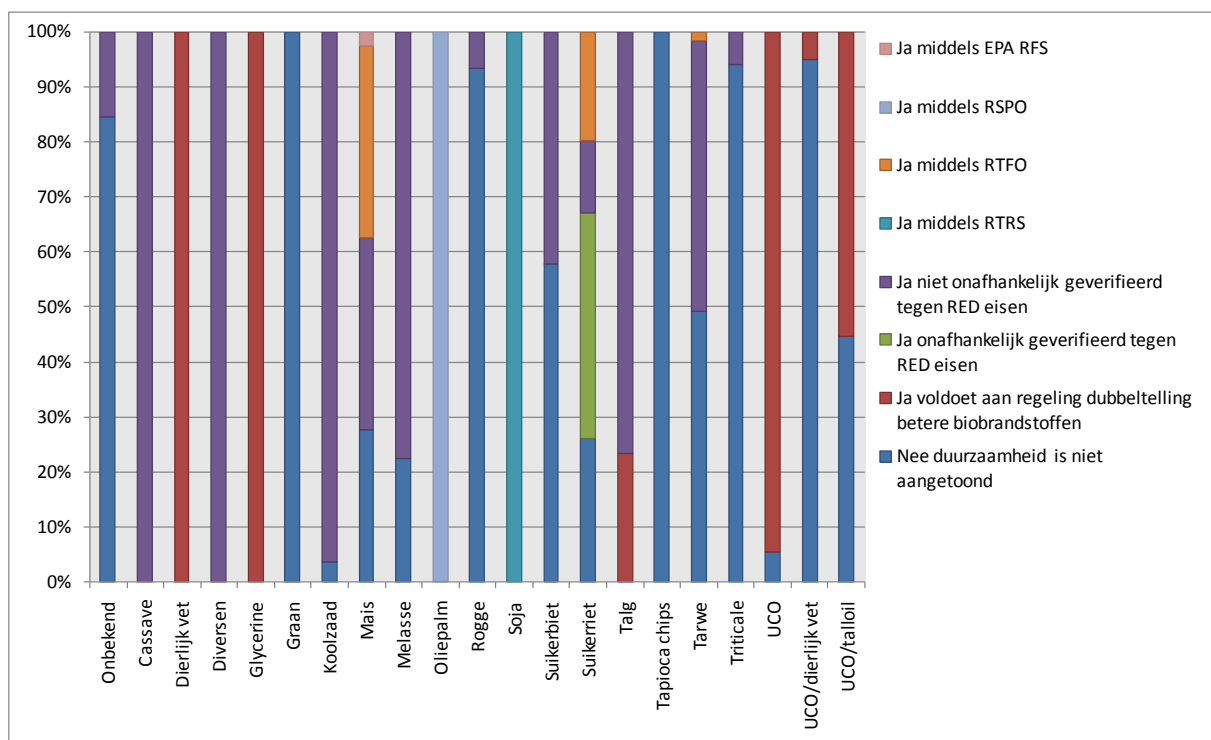

Figuur 3: Aandeel biobrandstoffen waarover de duurzaamheid gerapporteerd is

Bedrijven is niet alleen gevraagd om aan te geven of van bepaalde hoeveelheden biobrandstof de duurzaamheid is aangetoond maar ook op welke wijze dit is gebeurd. Hiervoor konden bedrijven kiezen uit een viertal mogelijkheden:

- Ja, middels bestaand certificatiesysteem/standaard, namelijk
- Ja, onafhankelijk geverifieerd tegen de duurzaamheideisen uit de RED
- Ja, niet onafhankelijk geverifieerd tegen de duurzaamheideisen uit de RED
- Ja, voldoet aan regeling dubbelstelling betere biobrandstoffen

Figuur 4 geeft een uitgebreider beeld van hoe bedrijven de duurzaamheid van biobrandstoffen aantonen. In de grafiek is ook weergegeven voor welk deel van de biobrandstoffen bij een bepaalde grondstof de duurzaamheid niet is aangetoond. De data die zijn aangeleverd voor de eerste rapportageperiode zijn in overleg met de bedrijven zodanig aangepast zodat deze passen binnen de hierboven genoemde vier mogelijkheden voor het aantonen van de duurzaamheid.

Figuur 4: Manieren waarop over de duurzaamheid is gerapporteerd

Uit de gerapporteerde gegevens blijkt dat bij (mengsels met) UCO, dierlijk vet en glycerine veelvuldig gebruik is gemaakt van verificatie in het kader van de Regeling dubbelstelling betere biobrandstoffen. Daarnaast hebben bedrijven gebruik gemaakt van bestaande certificeringssystemen (RTRS, RSPO) en enkele nationale standaarden, namelijk die van het Verenigd Koninkrijk (RTFO) en de Verenigde Staten (EPA RFS)³.

³ RTRS = Roundtable on Responsible Soy; RSPO = Roundtable on Sustainable Palm Oil; RTFO = Renewable Transport Fuels Obligation; EPA RFS = Environmental Protection Agency Renewable Fuels Standard.

Ook komt verificatie tegen de duurzaamheidseisen uit de Renewable Energy Directive veelvuldig terug in de gerapporteerde informatie. In de meeste gevallen is er geen sprake van onafhankelijke verificatie; bij enkele gerapporteerde hoeveelheden heeft wel onafhankelijke verificatie plaatsgevonden tegen de RED-eisen.